

SAMRÅDET FOR OPHAVSRET

Landemærket 23-25 – Postboks 2154 – 1016 København K – Tlf.: 3360 6302 – Fax: 3330 6331
E-mail: info@samraadetforophavsret.dk – www.samraadetforophavsret.dk

17. september 2012

Høringssvar vedr. EU-Kommissionens direktivforslag om kollektiv forvaltning m.v. [COM(2012)372]. Ministeriets j. nr. 2012-017154

Samrådet for Ophavsret fremsender hermed sine bemærkninger til Kulturministeriets høringsbrev af 9. august 2012 vedrørende "EU-Kommissionens direktivforslag om kollektiv forvaltning af ophavsret og beslægtede rettigheder samt multiterritoriale licenser for rettigheder til musikværker med henblik på online-anvendelse, COM(2012)372."

Samrådet bifalder dette initiativ til at skabe et overordnet sæt rammebetingelser for gennemsigtighed i forvaltningen af rettigheder og deraf flydende indtægter og har i sit høringssvar valgt at fokusere på følgende overordnede emner, som potentielt kan komme til at berøre samrådets medlemsorganisationer:

1. Definitionen af "forvaltningsselskab"
2. Direktivforslagets forenelighed med aftalelicensen
3. Fare for overregulering af sektoren

Ad 1. Definitionen af "forvaltningsselskab"

Samrådet noterer med tilfredshed, at betegnelsen "forvaltningsselskab" (art. 3(a)) i direktivforslaget alene omfatter organisationer, der som "eneste eller primære formål" forvalter rettigheder. Dette er i god overensstemmelse med direktivforslagets ønske om særligt at regulere egentlige forvaltningsselskabers virksomhed.

Organisationerne i Samrådet for Ophavsret falder generelt uden for direktivforslagets definition. Deres formål er typisk at varetage medlemmernes "faglige interesser". I overensstemmelse hermed er deres aktiviteter helt overvejende af fagforeningsmæssig karakter. De forhandler overenskomsten om medlemmernes løn- og arbejdsvilkår, de bistår medlemmerne i faglige rets- og interessedivider, og de forestår efteruddannelse og andre tiltag, som styrker medlemmernes faglige kompetencer.

Adskillige overenskomster regulerer omfanget af medlemmernes rettighedsoverdragelse til udgiveren/producenten. Enkelte indeholder royaltyordninger, hvor vederlaget helt eller delvist sættes i relation til omsætning eller overskud. Organisationernes medvirken ved administrationen af sådanne ordninger er dog af rent accessorisk karakter i forhold til deres øvrige virksomhed.

Organisationernes faglige virksomhed finansieres udelukkende af kontingentbetalinger fra medlemmerne.

Samrådets Forretningsudvalg

Advokat **Bjørn Høberg-Petersen**
tlf. 3314 9300 – bhp@viltoft.dk
Faglig konsulent **Lone Amtrup**
tlf. 3342 8000 – la@journalistforbundet.dk
Sekretariatschef **Sandra Anne Piras**
tlf. 3333 0888 – sandra@filmdir.dk

Juridisk og international chef **Jakob Hüttl**
tlf. 3330 6300 – jhl@koda.dk
Juridisk konsulent **Morten Madsen**
tlf. 3524 0240 – mm@dmf.dk
Chefjurist **Christina Bergholdt Knudsen**
tlf. 33 45 40 30 – cbk@dramatiker.dk

Disse organisationer har snarere karakter af ideelle foreninger frem for økonomiske foreninger. For ideelle foreninger kan direktivudkastets regel om pligten til at optage medlemmer (art. 6(2)) og fuldmagtsreglerne (art. 7(8)) være uforenelige med danske foreningsretlige grundsætninger.

Samrådet for Ophavsret finder det velbegrunder, at sådanne organisationer, der ikke har rettighedsforvaltning som deres eneste eller primære formål, ikke omfattes af direktivforslaget. Det ville være urimelig byrdefuldt for sådanne organisationer at blive underlagt alle de krav, som fremgår af direktivudkastet, når man tager rettighedshåndteringens beskedne omfang hos disse organisationer i betragtning.

Definitionen af *forvaltningsselskab* giver i øvrigt sammenholdt med definitionerne af *rettighedshaver* (art. 3(b)) og af *medlem* (art. 3(c)) visse udfordringer i forhold til sådanne organisationers medlemskab af CopyDan-foreningerne. Det bør nøje overvejes i hvilket omfang Copydan-foreningerne er omfattet af den nuværende definition af forvaltningsselskab i direktivudkastet, og i hvilket omfang det i givet fald smitter af på medlemsorganisationer af Samrådet, der ikke selv er omfattet af direktivudkastet, men som repræsenteres gennem Copydan .

Ad 2. Direktivforslagets forenelighed med aftalelicensen

Direktivudkastet synes ikke at tage højde for de nordiske landes ophavsretlige regler om aftalelicens. Særligt bestemmelserne vedrørende forudgående oplysninger om "repertoire" (fx hele art. 16 og art. 18(1)(b)) er baseret på en forudsætning om at et forvaltningsselskab altid kender sit repertoire. I hvert fald for så vidt angår aftaler tillagt aftalelicensvirkning, vil dette ikke være tilfældet.

Aftalelicensen er i Infosoc-direktivet og det kommende direktiv om forældreløse værker anerkendt af EU som en nyttig måde at forvalte rettigheder på. Det kommende direktiv om kollektiv forvaltning bør ikke begrænse eller forhindre medlemsstaternes anvendelse af lovregler om aftalelicens.

Aftaler som tillægges aftalelicensvirkning har til hensigt at sikre, at rettighedshavere, som repræsenteres i aftalen via aftalelicensen i det hele får samme vilkår som rettighedshavere, der omfattes direkte af aftalen. Dette bør også medføre, at fradrag for kommission og fradrag til sociale, kulturelle og uddannelsesmæssige formål (art. 11(2)) kan foretages i samme omfang for begge kategorier af rettighedshavere.

Samrådet for Ophavsret opfordrer Kulturministeriet til at arbejde for at direktivudkastet kommer til eksplicit at tage højde for aftalelicensen.

Ad 3. Fare for overregulering af sektoren

For de forvaltningsselskaber, som omfattes af definitionen af "forvaltningsselskab" og dermed bliver omfattet af direktivudkastet, er det Samrådets opfattelse, at direktivudkastet i unødigt grad og med en hidtil uset detaljerighed forsøger at regulere, hvorledes forvaltningsselskaber skal indrette organiseringen af deres virksomhed.

Vi henviser først og fremmest til EU-rettens subsidiaritetsprincip som tilsiger, at EU kun skal regulere et område, hvis det bedre kan gøres på det fælles plan end på nationalt plan. På tilsvarende vis tilsiger proportionalitetsprincippet, at ingen regulering bør være mere vidtgående, end formålet nødvendiggør.

Særligt direktivudkastets bestemmelser om generalforsamlingens beslutningskompetence (art. 7(3-5)), regler om opstillings- og stemmeret (art. 7(7)) og fuldmagtsregler (art. 7(8)) samt om en efter dansk retstradition ukendt *tilsynsfunktion* (art. 8) synes at overskride subsidiaritetsprincippet. Sådanne bestemmelser bør i stedet overlades til medlemsstaternes selvbestemmelse og indrettes efter retstraditionen i hver enkelt medlemsstat.

En lang række af bestemmelserne om hvilke oplysninger, som forvaltningsselskaberne er forpligtet til at stille til rådighed, vil være urimeligt byrdefulde og ressourcetunge for mange forvaltningsselskaber og synes derfor at overskride proportionalitetsprincippet. Dette kan i sig selv lede til uforholdsmæssigt høje administrationsomkostninger, hvilket naturligvis ikke vil være i rettighedshavernes interesse. Selvom direktivudkastet i visse tilfælde lader meget små forvaltningsselskaber undtage fra en række krav (art. 8(3) og art. 20(5)), så synes grænsen at være sat så lavt, at disse bestemmelser ikke vil have nævneværdig praktisk anvendelse for danske organisationer. Samrådet finder, at man burde udvide omfanget af disse undtagelsesbestemmelser, så de kan finde konkret anvendelse i praksis.

Samrådet stiller sig gerne til rådighed med henblik på at bidrage med yderligere kommentarer eller oplysninger, såfremt ministeriet kunne finde det nyttigt.

Med venlig hilsen
Samrådet for Ophavsret